

Humanitaire Hulp

Humanitaire Hulp

Aan de orde is het **tweeminutendebat Humanitaire Hulp (CD d.d. 09/04)**.

De **voorzitter**:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Humanitaire hulp. Ik heet de minister van harte welkom. Ik geef het woord aan mevrouw Lammers als spreker namens de Groep Markuszower.

Mevrouw **Lammers** (Groep Markuszower):
Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Verenigde Staten en Zweden de financiering aan UNRWA hebben stopgezet vanwege aanhoudende substantiële invloed van Hamas;

constaterende dat Nederland nog steeds miljoenen euro's aan UNRWA geeft;

verzoekt de regering de financiële steun aan UNRWA volledig te stoppen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Lammers.

Zij krijgt nr. 200 (36180).

Mevrouw **Lammers** (Groep Markuszower):
Dan de tweede.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat minister Sjoerdsma en koningin Máxima op 31 maart aanwezig waren bij het 70-jarig jubileum van Oxfam Novib in Den Haag;

constaterende dat uit meerdere rapporten blijkt dat Hamas substantiële invloed heeft op organisaties als Oxfam Novib;

verzoekt de regering in de toekomst geen bijeenkomsten van Oxfam Novib of aanverwante organisaties bij te wonen waarop een terroristische organisatie

direct of indirect invloed uitoefent,
en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Lammers.

Zij krijgt nr. 201 (36180).

Mevrouw **Lammers** (Groep Markuszower):

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Dobbe namens de SP. Gaat uw gang.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Dank u wel. Ik heb vier moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er ernstig zieke of zwaargewonde kinderen uit Gaza reeds medisch geëvacueerd zijn naar de regio en wachten op zorg;

constaterende dat eerder vijf kinderen uit Gaza medisch zijn geëvacueerd naar Nederlandse ziekenhuizen;

verzoekt de regering op korte termijn te onderzoeken onder welke voorwaarden medische evacuatie van ernstig zieke en gewonde kinderen naar Nederland mogelijk zou zijn voor kinderen die al met toestemming van de Israëlische regering medisch naar de regio zijn geëvacueerd, in geval het gebrek aan zorg acuut levensbedreigend is en in geval de regionale medische capaciteit tekortschiet,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Dobbe, Van Baarle, Ceder, Teunissen en Kröger.

Zij krijgt nr. 202 (36180).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er aanvallen op hulpverleners worden gepleegd in Libanon;

overwegende dat bewijsvergaring en veiligstelling van belang is voor onderzoek;

verzoekt de regering bij te dragen aan onafhankelijk onderzoek bij mogelijke oorlogsmisdaden tegen hulpverleners in Libanon, waar mogelijk in EU- en VN-verband,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Dobbe, Ceder, Teunissen en Van Baarle.

Zij krijgt nr. 203 (36180).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het AIV- en CAVV-rapport gesteld wordt dat structurele monitoring ontbreekt en de VN daar een belangrijke rol in kan spelen;

verzoekt de regering het initiatief te nemen om binnen de VN te komen tot een monitoringsmandaat, in de vorm van een speciaal rapporteur van de Mensenrechtenraad of een speciaal vertegenwoordiger van de secretaris-generaal, gericht op bescherming van zorg- en hulpverlening in gewapend conflict, en de Kamer hier zo snel mogelijk over te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Dobbe, Teunissen en Van Baarle.

Zij krijgt nr. 204 (36180).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de minister aangeeft dat door stilte de norm sterft;

constaterende dat er meer dan 1 miljoen Libanezen op de vlucht zijn door aanvallen van Israël;

constaterende dat in Zuid-Libanon meerdere journalisten en hulpverleners door Israëlische luchtaanvallen zijn gedood;

constaterende dat Israël na het staakt-het-vuren met Iran de grootste

luchtaanval sinds het begin van de oorlog uitvoerde;

verzoekt de regering de aanvallen van Israël op Libanon te veroordelen,
en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Dobbe, Teunissen en Van Baarle.

Zij krijgt nr. 205 (36180).

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Het woord is aan de heer Eerdmans namens JA21.

De heer **Eerdmans** (JA21):

Voorzitter, dank.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de minister van BHOS steun in de Kamer kreeg voor zijn begroting, inclusief het amendement-Stoffer/Eerdmans dat ziet op een afbouw van de financiering van UNRWA;

constaterende dat de minister met een beroep op het coalitieakkoord zes dagen na vaststelling van de begroting aangaf de financiële steun voor UNRWA te zullen herstellen via een suppletoire begroting in september;

overwegende dat deze gang van zaken een deuk heeft geslagen in de samenwerking met het kabinet;

betreurt de handelwijze van de minister,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Eerdmans en Stoffer.

Zij krijgt nr. 206 (36180).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt het kabinet de Nederlandse bijdrage aan hulporganisaties in Gaza te

diversifiëren en UNRWA's dominante positie af te bouwen,
en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Eerdmans.

Zij krijgt nr. 207 (36180).

De heer **Eerdmans** (JA21):

Voorzitter. Ik waardeer het dat de minister excuses heeft aangeboden in het commissiedebat en heeft gezegd: dat had ik zo niet moeten doen. Dat waardeer ik; dat siert hem ook. We gaan als JA21 een nieuwe start maken met deze minister. Wel blijven wij bij ons standpunt dat de begrotingswet gewoon moet worden uitgevoerd, dus inclusief het amendement-Stoffer/Eerdmans. De minister heeft met zijn actie links én rechts de gordijnen ingejaagd. Dat is op zich best knap, want ik denk dat de minister afhankelijk is van óf links óf rechts. Allebei gaat niet op dit dossier. Die keuze was lastig; dat begrijp ik. Maar ik denk toch dat er een keuze gemaakt moet worden.

Dat gezegd hebbende, voorzitter, de laatste vraag. Hoe denkt de minister in de Eerste Kamer, waar het speelveld misschien nog moeilijker is dan hier, deze begroting toch over de streep te trekken? Dat moet een politiek huzarenstukje worden.

Voorzitter, dank je wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel, meneer Eerdmans. Het woord is aan de heer Van Baarle namens de fractie van DENK. Gaat uw gang.

De heer **Van Baarle** (DENK):

Dank, voorzitter.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet voornemens is om de bijdrage aan UNRWA naar het oorspronkelijke bedrag van 19 miljoen euro per jaar te herstellen, wat in 2026 gaat om een extra bedrag van 8 miljoen euro dat naar UNRWA zal gaan ten opzichte van de vastgestelde begroting;

constaterende dat het kabinet wacht met het aangaan van deze uitgave tot na goedkeuring van de suppletoire begroting in september;

overwegende dat de Palestijnen niet de luxe hebben om tot september te wachten;

verzoekt de regering om de bijdrage aan UNRWA niet pas in september, maar zo spoedig mogelijk te herstellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Baarle, Dobbe en Teunissen.

Zij krijgt nr. 208 (36180).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de RSF in Sudan verantwoordelijk zijn voor verschrikkelijke misdaden en een van de grootste humanitaire crises op dit moment;

verzoekt de regering om de Europese Commissie te verzoeken om de ruimte binnen het onderhandelingsmandaat, namelijk naleving van het internationaal recht, te benutten om de rol van de VAE in de oorlog in Sudan bespreekbaar te maken, en hierin te proberen Europese medestanders te vinden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Baarle en Dobbe.

Zij krijgt nr. 209 (36180).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet aangeeft welwillend te blijven kijken naar inzet voor verbetering van de zorg in de regio en medische evacuaties vanuit Gaza;

overwegende dat de WHO, hulporganisaties en landen in de regio verzoeken om opnieuw een aantal patiënten met een specialistische zorgbehoefte op te vangen en te behandelen;

overwegende dat er op dit moment echter vrijwel geen evacuaties mogelijk zijn vanwege de grenssluitingen;

verzoekt de regering om actief te werken aan het scheppen van de voorwaarden voor medische evacuaties,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Baarle en Dobbe.

Zij krijgt nr. 210 (36180).

De heer **Van Baarle** (DENK):

Tot slot, voorzitter.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat volgens het Wereldvoedselprogramma miljoenen mensen in Afghanistan te kampen hebben met voedselonzekerheid en honger;

verzoekt de regering om met urgentie in internationaal verband de noodzaak te bespreken voor acuut meer inzet en budget voor voedselhulp in Afghanistan en te onderzoeken op welke wijze Nederland een gerichte inspanning kan leveren om de mensen in Afghanistan die honger hebben te helpen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Baarle.

Zij krijgt nr. 211 (36180).

De heer **Van Baarle** (DENK):

Tot slot, voorzitter. Ik heb een motie aangehouden die de regering verzoekt om een gerichte bijdrage te leveren om de Rohingya te ondersteunen. Die heb ik aangehouden, omdat het kabinet mijn amendement heeft ontraden. Die motie zou ik graag aankomende dinsdag in stemming brengen. Ik zou de minister willen verzoeken of hij deze motie van een positieve appreciatie zou kunnen voorzien, uiteraard.

Dank, voorzitter.

De **voorzitter**:

We zullen de motie op de stemmingslijst zetten, meneer Van Baarle. Dank u wel. Het woord is aan de heer Ceder namens de fractie van de ChristenUnie.

De heer **Ceder** (ChristenUnie):

Dank u wel, voorzitter. Het debat is helaas te veel gegaan over interne Haagse politiek en niet over de noden buiten in de wereld. Dat vind ik jammer. Er gebeurt namelijk heel veel. Ik hoop echter wel dat we dit gaan

oplossen met elkaar. Een coalitieakkoord van 66 zetels heeft namelijk geen meerderheid. Ik zou dit niet elk begrotingsdebat, met elke minister willen doen. Ik hoop dus op verbetering en dat die stappen snel gezet worden.

Ik heb een motie ondertekend voor de medische evacuatie van kinderen uit Gaza voor wie de zorg in de regio niet verzorgd kan worden. Die motie hebben we volgens mij al vier of vijf keer medeondertekend en ingediend. De motie is ook aangenomen, maar er worden geen stappen gezet door deze coalitie. Vandaar dat ik 'm van harte opnieuw indien. Ik roep de minister op om hier eindelijk echt werk van te maken.

Voorzitter. Daarnaast zou ik een toezegging willen vragen op het punt van de diversificatie van UNRWA. Dat staat in het coalitieakkoord. Wij zouden graag vóór de begroting een tijdspad willen met het plan qua diversificatie. Ik hoop dat de minister dat kan toezeggen. Zo kunnen we op inhoudelijke gronden het debat met elkaar voeren richting de begroting.

Tot slot, voorzitter. De situatie in Zuid-Libanon wordt schrijnender en erger. Ook ons bereiken berichten vanuit dorpen, zowel christelijke als islamitische, die aangeven dat ze zich zorgen maken. Bewoners hebben het gevoel dat ze in de vuurlinie vastzitten. Hulpverleners kunnen niet op tijd in de dorpen aanwezig zijn. Vandaar de volgende motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat zolang er geen staakt-het-vuren is bereikt, bescherming van internationale hulpverleners noodzakelijk is om humanitaire hulp in Zuid-Libanon doorgang te laten vinden;

constaterende dat de Kamer de regering reeds heeft opgeroepen om de Libanese regering te ondersteunen bij implementatie van resolutie 1701 van de VN-Veiligheidsraad;

verzoekt de regering om oorlogsmisdaden van strijdende partijen te veroordelen en zich zowel bilateraal als in internationaal verband in te zetten voor een zo snel mogelijk staakt-het-vuren, met als inzet een volledige ontwapening van Hezbollah;

verzoekt de regering tevens om zich in internationaal verband in te zetten voor voldoende bescherming van dorpen in Zuid-Libanon, zodat humanitaire hulp doorgang kan vinden en hulpverleners veilig zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Ceder.

Zij krijgt nr. 212 (36180).

De heer **Ceder** (ChristenUnie):
Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Teunissen namens de Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):
Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat onafhankelijke monitoring van detentieomstandigheden in Israëliische gevangenissen noodzakelijk is;

verzoekt de regering zich actief in te zetten om onbelemmerde toegang voor het internationale Rode Kruis tot alle detentiecentra in Israël waar Palestijnen worden vastgehouden te bewerkstelligen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Teunissen, Dobbe, Kröger en Van Baarle.

Zij krijgt nr. 213 (36180).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Israëliische regering zich schuldig maakt aan ernstige schendingen van het oorlogsrecht en het humanitair recht;

overwegende dat Nederland geen wapenleveranties of transporten mag faciliteren die kunnen bijdragen aan deze schendingen;

verzoekt de regering om een onderzoek in te stellen naar mogelijke wapenleveranties naar Israël sinds oktober 2023, waaronder de toedracht rond het schip De Rijnvliet, en te garanderen dat dergelijke transporten niet (meer) plaatsvinden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Teunissen, Dobbe en Van Baarle.

Zij krijgt nr. 214 (36180).

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Kröger namens GroenLinks-Partij van de Arbeid.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter. Het debat met de minister leverde meer een terugblik dan een vooruitblik. De minister noemde zijn eigen handelen "onhandig", maar wat gaat hij concreet anders doen? Dat blijft mij eigenlijk een raadsel. De minister spreekt over "iedereen recht doen", maar met deze begroting en de verhouding in de Eerste Kamer kan dat niet. Je kan niet van twee walletjes eten. Wil het kabinet de politieke wens om UNRWA te steunen volmaken, dan is de route over rechts afgesloten. Dat had geen verrassing mogen zijn. Op de andere route willen partijen als PRO en de ChristenUnie juist méér geld voor mensen in nood.

Niet alleen deze minister maar eigenlijk het hele minderheidskabinet heeft geen plan om tot meerderheden te komen, concludeer ik, maar met politieke trucs bouw je geen stabiele meerderheden. Het kabinet rijdt op dit moment op een muur af in de Eerste Kamer, zeker als het met lege handen komt. De vraag blijft dus: heeft de minister al gesproken met zijn collega Heinen van Financiën over meer steun voor ontwikkelingssamenwerking?

De voorwaarden voor PRO als verantwoordelijke oppositie zijn helder en zijn al maanden en maanden hetzelfde. Dat zijn namelijk de amendementen die we hebben ingediend. Die had de minister ook in zijn inwerk dossier kunnen lezen: herstel van de koppeling, wat meer investeren in ontwikkelingssamenwerking betekent, en steun aan UNRWA. Beide staan ook in het coalitieakkoord, waar deze minister vaak aan refereert. Extra geld voor ontwikkelingssamenwerking is bittere, bittere noodzaak. Kijk naar Sudan: deze week vier jaar in een verschrikkelijke oorlog, grootschalig seksueel geweld terwijl noodhospitaals worden wegbezuinigd. Kijk naar Libanon: gisteren 160 bommen in tien minuten, ook in woonwijken. In een wereld vol conflict is meer internationale samenwerking nodig, niet minder. Dat blijft de heldere eis van PRO voor steun aan dit beleid.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:

Dank u wel voor uw bijdrage namens GroenLinks-Partij van de Arbeid. Het woord is aan de heer Bamenga, maar die ziet af van zijn spreektijd. Het woord is aan de heer De Roon namens de PVV.

De heer **De Roon** (PVV):

Voorzitter. Overal in Europa islamiseert het buitenlandbeleid onder druk van de islam. De agenda voor dit commissiedebat was daar ook een goede weerspiegeling van. Van de acht regeringsbrieven die erop staan, gaan er maar liefst zeven over de mensen in Gaza, alsof alleen daar humanitaire problemen zijn. Het debat in eerste termijn vertoonde hetzelfde beeld. Ook dat ging voornamelijk over Gaza. De oorzaak daarvan is te vinden bij links in de politiek. Daar wordt steun gezocht bij de aanhangers van de islam, met als gevolg dat die in ons land een grotere invloed hebben op het buitenlandbeleid dan de omvang van die groep rechtvaardigt. Zo'n verschijnsel wordt aangeduid als een "multiplicatie-effect".

De "extra geld voor UNRWA"-stunt van de linkse minister van D66 die over humanitaire hulp gaat, is daar ook een voorbeeld van, die stunt om UNRWA toch weer meer geld toe te bedelen dan de Kamer twee dagen daarvoor had vastgelegd. Dat gaat tegen de uitgesproken wil van de Kamer in. De PVV besteedt liever geld aan de burgers van Nederland die in de knel zitten, beschouwt financiering van ontwikkelingssamenwerking als het storten van geld in een bodemloze put en ziet het meest in een nullijn voor dat budget. Maar het krediet van de minister op het onderdeel Ontwikkelingssamenwerking van zijn portefeuille ligt wat de PVV betreft ook op het nulpunt. De motie van treurnis van JA21 en de SGP zullen wij dan ook van harte steunen, want wat de minister daar heeft gedaan, kan echt niet en dat moet hij ook nooit meer doen.

Tot zover, voorzitter. Dank u.

De **voorzitter**:

Dank u wel, meneer De Roon. Het woord is aan de heer Verkuijlen namens de VVD.

De heer **Verkuijlen** (VVD):

Dank, voorzitter. Even ter verklaring: ik neem dit tweeminutendebat over van mevrouw Maes, omdat zij zo afreist naar Hongarije als waarnemer bij de verkiezingen; dat is ook een belangrijke taak. De motie die ik voor me heb liggen, dien ik dus mede namens haar in.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet voornemens is de steun aan UNRWA te herstellen;

overwegende dat rapportages over Hamasinfiltratie en de Colonna-aanbevelingen vragen om strikte neutraliteit en diversificatie van hulpkanalen;

overwegende dat het draagvlak in Nederland wordt geschaad wanneer

belastinggeld direct of indirect bij terroristische organisaties terechtkomt;

verzoekt de regering de financiering voor UNRWA in samenspraak met andere donoren op te schorten bij verifieerbare hernieuwde signalen van terreurbanden, en vaart te maken met het versterken van alternatieve humanitaire hulpkanalen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Verkuijen, Maes en Ceder.

Zij krijgt nr. 215 (36180).

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Ik probeer even deze motie ... In de constatering staat dat er nooit indirect geld naar Hamas zou moeten gaan. Ik denk dat de hele Kamer dat met de indiener eens is, maar is de suggestie van de motie nou dat dit wel het geval is geweest en dat, als dat nog een keer het geval zou zijn, de hulp moet worden opgeschort? Of erkent en volgt de VVD de lijn van de minister, zoals die in de brief is opgeschreven? Daarin schetst hij eigenlijk juist dat uit de rapportages blijkt dat UNRWA wél de controlemechanismen heeft en in die zin gewoon een professionele VN-organisatie is, waarvan de minister ook zegt: die gaan we zeker steunen.

De heer Verkuijen (VVD):

Dank voor die vraag. Wij steunen de lijn die de minister heeft ingezet. Wij willen alleen helder maken dat als dit opnieuw aan de orde zou komen of als hier aantoonbaar sprake van zou zijn, dit voor ons een breekpunt is voor die hulpverlening.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Maar daarin zit dus weer het woord "opnieuw". De lijn van de VVD is dus dat als er weer aantijgingen zijn die vervolgens door een Colonnarapportage weerlegd worden, de hulp toch moet worden opgeschort. Ik zoek even naar wat dat woord "opnieuw" in die zin inhoudt.

De heer Verkuijen (VVD):

Nee, het gaat om het woord "aantoonbaar", dus niet om "opnieuw". Dat is wat u eruit haalt, maar het gaat om ...

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Nee, dat zei u.

De voorzitter:

Wacht even, wacht even, wacht even. We laten elkaar hier uitspreken.

De heer Verkuijen (VVD):

Als het aantoonbaar aan de orde is; dat is de lijn die wij inzetten.

De **voorzitter**:
Afrondend.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):
Volgens mij is dit hele verhaal begonnen met ongelofelijk lelijke verdachtmakingen jegens een cruciale VN-organisatie. Ik ben zelf blij dat de minister in de door hem gestuurde brief heel helder is over de aantijgingen: de rapportage van het Colonnaonderzoek weerlegt die aantijgingen. Hij geeft ook aan hoe de betrouwbaarheid van UNRWA geborgd is. De vraagstelling klinkt voor mij met het woord "opnieuw" — de VVD zegt: als het opnieuw aan de orde is — toch zo alsof dit eigenlijk een probleem blijft. Dat vind ik een heel verkeerd politiek signaal.

De heer **Verkuijlen** (VVD):
Als dat de indruk is die dit wekt, dan kan ik zeggen dat dat niet de indruk is die ik hier wil wekken. Die indruk met "opnieuw" wil ik dus wegnemen. Ons punt is "aantoonbaar", dus verifieerbaar als dit aan de orde zou zijn. Als het niet in het verleden heeft plaatsgevonden, is dat alleen maar goed.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Volgens mij stond in het dictum dat de heer Verkuijlen net voordroeg: "indien er opnieuw signalen van terreur zouden zijn". Dat betekent dus dat deze motie stoelt op een feitelijke onjuistheid, want er is nooit sprake van geweest dat UNRWA als organisatie terreurbanden heeft gehad. Erkent de heer Verkuijlen dat?

De heer **Verkuijlen** (VVD):
Dát erken ik, maar het gaat om de signalen die aan de orde kunnen komen. Dus wij doelen op het moment dat er signalen komen. Dat is ons punt.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Maar dan gaat de heer Verkuijlen dus mee in het ongelijk behandelen van UNRWA, want louter op basis van signalen kan je een organisatie niet buiten de samenwerking met de Nederlandse overheid plaatsen. Dat moet inderdaad aantoonbaar zijn. De signalen waar de heer Verkuijlen aan refereerde waren onwaar, dus de motie gaat mee in een vals frame. Als de heer Verkuijlen het heeft over aantoonbaarheid, dan is de motie overbodig, want de Nederlandse overheid werkt niet samen met organisaties die aantoonbaar terreurbanden hebben. Dus de motie is a onwaar en b overbodig. Waarom dient de heer Verkuijlen die motie dan in? Dat is totaal onnodig.

De heer **Verkuijlen** (VVD):
Omdat wij heel expliciet willen maken dat het voor ons als er aantoonbaar signalen zijn ... Zo staat het ook in de motie, volgens mij. Wij wilden dat nog expliciteren in dit debat.

De **voorzitter**:
Afrondend.

De heer **Van Baarle** (DENK):

Dat we als Kamer niet willen samenwerken met een organisatie die op welke manier dan ook een verband heeft met terreur, vindt iedereen hier. Dat expliciteren is overbodig. Dan blijft staan dat in die motie verwezen wordt naar een hele lelijke lastercampagne. De heer Verkuijlen spreekt namelijk in die motie over "hernieuwde signalen van terreurbanden", terwijl die terreurbanden er in het geval van UNRWA gewoon niet zijn en nooit waren. Dus die motie is niet waar en het zou de heer Verkuijlen en de VVD sieren als zij niet meegaan in die lastercampagne tegen UNRWA.

De heer **Verkuijlen** (VVD):

Nogmaals, ik heb gezegd "aantoonbaar" of "als die signalen er aantoonbaar zijn". Ik blijf erbij dat we deze motie zullen indienen.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):

Is de heer Verkuijlen zich ervan bewust dat dit in eerste instantie een grove verdachtmaking vanuit de Israëlische lobby is geweest richting UNRWA en dat de minister glashelder is geweest? Er is geen enkel bewijsmateriaal dat aantoont dat er banden zijn met Hamas. De VVD gaat zo opnieuw mee in de verdachtmakingen die in eerste instantie vanuit Israël kwamen. Is de VVD zich daarvan bewust?

De heer **Verkuijlen** (VVD):

Ik heb in het begin, bij de eerste interruptie, al gezegd dat wij de lijn van de minister daarin aanhouden. Maar wij willen heel duidelijk piketpaaltjes slaan.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):

Oké, maar wat de VVD hier doet, is echt heel kwalijk. Het gaat om een VN-organisatie, de grootste VN-organisatie in het Midden-Oosten, die op dit moment ontzettend hard nodig is om de mensen in de grootste nood te helpen. Wat de VVD hier nu doet, is opnieuw proberen om die organisatie verdacht te maken, op een moment dat dat niet aan de orde is en we dat absoluut niet kunnen gebruiken. Ik wil alleen maar aan de VVD vragen daarmee te stoppen. Trek deze motie in, want u bent bezig met het ondermijnen van een internationaal instituut en dat is de VVD onwaardig.

De heer **Verkuijlen** (VVD):

Ik heb gehoord wat mijn collega uit de Kamer heeft gezegd.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Ik ook en daar sluit ik me volledig bij aan. Ik vroeg me af of de VVD geen vertrouwen heeft in de eigen minister. Hij kan hierin toch een afweging maken? Als een organisatie inderdaad onbetrouwbaar blijkt en als al die beschuldigingen die rondzingen waar zouden zijn, dan zal de minister die organisatie natuurlijk niet financieren. Heeft de VVD dan geen vertrouwen in deze minister?

De heer **Verkuijlen** (VVD):

Wij ...

De **voorzitter**:

Meneer Verkuijlen, u krijgt het woord, maar u neemt het niet. De heer Verkuijlen.

De heer **Verkuijlen** (VVD):

Ik dank u wel, voorzitter. Excuus. Nee, we hebben aangegeven dat wij de lijn van de minister hierin steunen, maar wij willen dit punt nog even expliciet maken.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Oké, maar dan is deze motie dus totaal overbodig. Als de VVD er gewoon op vertrouwt dat deze minister dit goed gaat uitvoeren, wat hij zegt te gaan doen, waarom dient de VVD deze motie dan nog in? Deze motie blijkt totaal overbodig en draagt alleen maar bij aan allerlei verdachtmakingen die richting de VN, de Verenigde Naties, alleen maar kwaad kunnen.

De heer **Verkuijlen** (VVD):

Nee, de intentie is niet om tot verdachtmakingen over te gaan, maar om die lijn nog eens heel helder te stellen.

De heer **Eerdmans** (JA21):

Even voor de vorige vraagstellers: volgens mij ís er ingegrepen bij UNRWA, juist vanwege alle signalen die er waren en de aangetoonde betrokkenheid bij terrorisme en bij de aanslagen van Hamas op 7 oktober. Volgens mij zijn er negentien medewerkers weggestuurd. Er is dus wel degelijk sprake van ingrijpen. Mijn vraag aan de heer Verkuijlen is of de VVD het idee van JA21 kan steunen om de steun aan UNRWA te gaan afbouwen. Er zijn prima andere organisaties die humanitaire steun kunnen verlenen in het gebied, zoals UNICEF en de WHO. Daar wordt ook werk van gemaakt door het kabinet; dat heet diversificeren. Is de heer Verkuijlen het met JA21 eens dat we de UNRWA-steun langzaam maar zeker moeten gaan afbouwen, zoals al eerder is beoogd én is geaccordeerd door de VVD?

De heer **Verkuijlen** (VVD):

In die lijn wachten wij natuurlijk ook nog even de suppletoire begroting af, en wat de minister hierover terug gaat melden aan de Kamer.

De heer **Eerdmans** (JA21):

Nou, wat daarin komt te staan, kan ik wel verklappen, want daar gaat de hele faux pas van de minister over: achterom komt er nu toch financiële steun voor UNRWA. Daar zijn wij juist heel benauwd voor bij JA21, maar is de VVD daar ook benauwd voor? Steun dan even het voorstel van JA21 om in ieder geval niet te laten gebeuren dat er weer meer geld naar UNRWA gaat.

De heer **Verkuijlen** (VVD):

Wij zullen het voorstel van JA21 nog goed bekijken.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Het woord is aan de heer Stoffer namens de Staatkundig Gereformeerde Partij.

De heer **Stoffer** (SGP):

Voorzitter. Over UNRWA en dergelijke is al heel wat gedeeld. Deels ben ik het daarmee uiteraard eens en deels niet, maar laat ik dit tweeminutendebat Humanitaire hulp afronden met het noemen van een aantal plaatsen in de wereld waar ook veel nood is. Daarom heb ik twee moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de investering in het postennet uit het coalitieakkoord de taakstelling van het vorige kabinet slechts voor de helft ongedaan maakt waardoor ingrijpende keuzes onvermijdelijk zijn, waaronder mogelijk de sluiting van de ambassade in Juba;

overwegende dat:

- Zuid-Sudan onderaan staat in de Human Development Index 2025;
- Nederland met inzet op onder meer voedselzekerheid, water, sanitatie en hygiëne (WASH) en opvang in de regio veel lijden heeft kunnen voorkomen en verlichten in Zuid-Sudan;

verzoekt de regering:

- humanitaire steun aan Zuid-Sudan onverminderd voort te zetten, ook als de ambassade in Juba gesloten wordt;
- te onderzoeken hoe deze kritieke hulp zonder diplomatieke presentie optimaal ondersteund kan worden, bijvoorbeeld via ambassades in naburige landen, de EU-delegatie of extra departementale ondersteuning, en de Kamer hierover zo spoedig mogelijk te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Stoffer en Dobbe.

Zij krijgt nr. 216 (36180).

De heer **Stoffer** (SGP):

Dan de laatste motie, voorzitter.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat gewapende groeperingen zoals M23 in de Democratische Republiek Congo profiteren van de winning, smokkel en handel van grondstoffen als coltan, en dit een belangrijke financieringsbron vormt voor conflict en mensenrechtenschendingen;

overwegende dat versterking van lokale verwerkingscapaciteit kan bijdragen aan economische ontwikkeling en het doorbreken van dit verdienmodel;

verzoekt de regering om hoge prioriteit te geven aan de versterking van lokale verwerkingscapaciteit van grondstoffen, met name in Sub-Sahara-Afrika,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Stoffer.

Zij krijgt nr. 217 (36180).

De heer **Stoffer** (SGP):

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel, meneer Stoffer. Ten slotte is het woord aan mevrouw Van Ark voor haar inbreng namens het CDA. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Ark** (CDA):

Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er een wachtlijst is van de Wereldgezondheidsorganisatie waar 18.500 burgers, waaronder 4.000 kinderen, op staan die wachten op medische evacuaties uit Gaza;

constaterende dat medische evacuaties zijn stopgezet door aanvallen op hulpverleners;

verzoekt de regering zich via alle diplomatieke kanalen in te spannen voor veilige hervatting van het werk van de Wereldgezondheidsorganisatie in Gaza;

verzoekt de regering om welwillend te onderzoeken onder welke

voorwaarden medische evacuatie naar Nederland van kinderen die hoogspecialistische zorg nodig hebben maar waar in de regio geen adequate zorg voor is op een realistische, uitlegbare en uitvoerbare wijze mogelijk kan worden gemaakt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Ark en Bamenga.

Zij krijgt nr. 218 (36180).

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Wij vinden het ook ongelofelijk belangrijk dat de medische evacuaties worden hervat. Alleen, ik ben even zoekende naar wat deze motie meer of anders regelt dan de al aangenomen motie van collega Dobbe. Dat is al een opdracht aan de minister.

Mevrouw **Van Ark** (CDA):

Deze motie is wat algemener. De motie van mevrouw Dobbe heeft een focus op kinderen uit de regio. Deze motie is breder, want die gaat ook over kinderen die op de wachtlijst staan. Deze motie geeft ook een zetje aan de minister om het voorgenomen plan om het onderzoek uit te voeren, ook daadwerkelijk uit te voeren.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Ik had het over een motie van mevrouw Dobbe die al weken geleden is aangenomen. Die riep ook ertoe op om daar welwillend naar te kijken. Wij gaan ervan uit dat de minister welwillend hiernaar aan het kijken is. Hij heeft ook een brief geschreven, waarin hij heeft aangegeven dat hij dat doet. Het is nu inderdaad zaak dat er kinderen geholpen worden. Maar goed, als deze motie daaraan bijdraagt, dan is dat mooi. Ik voelde echter een beetje een dubbeling.

Mevrouw **Van Ark** (CDA):

Het is een vervolg op die eerdere motie; zo kun je het ook zien. Wat ons betreft is het gewoon ondersteuning van het beleid van de minister. Hij is van plan om dit te doen en dit is een extra zetje.

De voorzitter:

U vervolgt.

Mevrouw **Van Ark** (CDA):

Dank. De tweede motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat uit de IOB-evaluatie over artikel 4, "Vrede, veiligheid en duurzame ontwikkeling", blijkt dat de doelstellingen met betrekking tot de geïntegreerde benadering tot nu toe slechts in beperkte mate worden uitgewerkt;

overwegende dat voor de inzet op stabiliteit, vrede en veiligheid zo veel mogelijk een samenhangende inzet op defensie, diplomatie en ontwikkelingssamenwerking zou moeten worden gehanteerd;

verzoekt de regering om een update te geven van de wijze waarop deze instrumenten in samenhang worden ingezet, voortbouwend op de oorspronkelijke 3D-benadering;

verzoekt de regering daarbij ook te onderzoeken of een geïntegreerde inzet op het gebied van defensie, diplomatie en ontwikkelingssamenwerking bijdraagt aan Nederlandse committeringen op het gebied van veiligheid en maatschappelijke weerbaarheid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Ark en Van Lanschot.

Zij krijgt nr. 219 (36180).

De heer **Van Baarle** (DENK):

Met uw welnemen zou ik mevrouw Van Ark een vraag willen stellen over UNRWA. Deze minister wil de financiering hervatten indien de Kamer instemt met de suppletoire begroting in september. Je kan dat ook eerder doen, in lijn met het budgetrecht van de Kamer. Ik zou mevrouw Van Ark willen vragen waarom we een halfjaar moeten wachten. Waarom doen we dit niet gewoon zo spoedig mogelijk, omdat we zien dat de Palestijnen die hulp nodig hebben?

Mevrouw **Van Ark** (CDA):

Ik denk dat het goed is om hier een zorgvuldig proces van te maken. We moeten nu niet gaan afwijken van wat de minister al van plan was. In het debat van vorige week heb ik begrepen dat er al 11 miljoen euro is overgemaakt. Dit is niet het enige geld dat UNWRA heeft. Ik denk dat het prima is als we dit in september of bij de suppletoire begroting met elkaar bespreken. Dat kan prima. Voor het geld dat UNWRA nodig heeft, is dit prima uitvoerbaar.

De heer **Van Baarle** (DENK):

Zorgvuldigheid hoeft niet een halfjaar te wachten. UNRWA kan ook niet een halfjaar wachten. We hebben hier, ook in de vorige periode, gesprekken met UNRWA gevoerd. De mensen van de leiding van UNRWA gaven gewoon aan dat het elke maand weer kijken is of ze überhaupt voldoende geld hebben om de salarissen van de mensen te kunnen betalen. Ze kunnen niet wachten.

Dus ik stel nogmaals mijn vraag. Zijn de politieke spellen hier in dit huis nou zo belangrijk, of zijn de Palestijnen en UNRWA belangrijk? We kunnen dit eerder doen. Waarom doen we het niet eerder?

Mevrouw **Van Ark** (CDA):

Ik denk niet dat het verstandig is om dat nu in één keer weer naar voren te halen. We hebben hier vorige week een heel lang debat over gehad. Laten we nou gewoon het plan van de minister hierin volgen. Wat mij betreft is dat prima. Ik denk ook dat UNRWA ... Ik heb die signalen niet gehad dat we die 8 miljoen nu nodig hebben. Ik heb ze niet gehad. Als u ze wel heeft gehad, dan hoor ik dat graag, maar wat mij betreft kan het gewoon prima zoals de minister van plan is. Ik moet er wel bij zeggen dat ik de nood natuurlijk zie. Precies daarom steunen wij dit.

De **voorzitter**:

Afrondend.

De heer **Van Baarle** (DENK):

Mevrouw Van Ark geeft "indien nodig" nu eigenlijk als argument om het wel zo snel mogelijk uit te keren, want de noden moeten nú gelenigd worden. Als Kamer hebben we de leiding van UNRWA ontvangen. We hebben er gesprekken mee gevoerd. In die gesprekken is gewisseld dat de financiële situatie een uitdaging is. Nogmaals zou ik mijn oproep willen doen. Niets belet ons om het sneller te doen dan over dat halfjaar. Doe dat alstublieft.

Mevrouw **Van Ark** (CDA):

Ik snap de oproep, maar ik blijf bij mijn standpunt.

De **voorzitter**:

Dit is een voortzetting of eigenlijk een afronding van een commissiedebat. Ik zie nog twee interrumpanten, maar daarna gaan we schorsen voor de beantwoording van de minister. Mevrouw Dobbe is eerst.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Is mevrouw Van Ark het ermee eens dat het ook heel onzorgvuldig kan zijn als je te lang wacht?

Mevrouw **Van Ark** (CDA):

Ik kan mij voorstellen dat UNRWA ook snel duidelijkheid wil. Dat kan ik mij goed voorstellen. Wat mij betreft moeten we die duidelijkheid ook snel geven. Tegelijkertijd zie ik dat we in de Kamer een zorgvuldig proces moeten betrachten. Daarom gaat mijn voorkeur wel uit naar gewoon het proces volgen zoals de minister dat heeft voorgesteld.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Ja, maar ik had het alleen niet over duidelijkheid geven. Ik had het over zorgvuldigheid, ook in het geven van financiering. We weten dat het nu gaat over humanitaire noden. Dat kan niet wachten; dat weten we ook. Hoe langer je wacht, hoe onzorgvuldiger het is als je het hebt over de effectiviteit en de

nood van humanitaire hulp. Is mevrouw Van Ark het er dus mee eens dat als je te lang wacht met deze urgente noden, dat ook erg onzorgvuldig is?

Mevrouw **Van Ark** (CDA):

Daar kijk ik toch anders naar. Ik denk dat het voor UNRWA vooral heel belangrijk is om voldoende budget te krijgen. Ik denk dat dat de noden gaat verlichten. Ik denk ook dat we met elkaar in de Kamer een zorgvuldig proces moeten betrachten. Wat mij betreft staat dus vooral voorop dat we datgene wat we in het coalitieakkoord hebben afgesproken gewoon gaan uitvoeren.

De **voorzitter**:

Afrondend.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Maar wat als humanitaire hulp nu nodig is voor mensen die bijvoorbeeld nu voedsel nodig hebben of wier kinderen maar niet naar school kunnen, en zij nu nog langer moeten wachten? Een halfjaar kan heel lang zijn voor een kind, zeker in zo'n situatie waarin ze nu moeten leven in Gaza. Het is dan toch onzorgvuldig voor die mensen om te lang te wachten, terwijl we weten dat elke cent nu nodig is en UNRWA niet vervangbaar is op dit moment omdat er geen alternatief bestaat?

Mevrouw **Van Ark** (CDA):

Dan is de vraag natuurlijk: wat is "te lang"? Ik denk niet dat we hier te lang over moeten nadenken. Dat ben ik met u eens. Ik denk dat de noden in Gaza urgent zijn. Dat ben ik ook met u eens. Tegelijkertijd zijn wij een van de vele donoren — gelukkig, zal ik maar zeggen — van UNRWA. Ik steun gewoon het voorstel van de minister hierin.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Voor mij is dan eigenlijk de vraag: wat is er voor het CDA anders in september dan nu?

Mevrouw **Van Ark** (CDA):

Wat mij betreft niets; onze inzet blijft hetzelfde. Wat mij betreft gaan we gewoon het coalitieakkoord uitvoeren zoals we dat hebben afgesproken en herstellen we ook de steun aan UNRWA. Wat mij betreft is dat dus niet anders. Tegelijkertijd ga ik hier ook niet ... We hebben vorige week net een heel debat gevoerd over wat de minister van plan is. Ik vind het echt onverstandig om dan nu weer, in ieder geval van mijn kant, tegen de minister te zeggen: ga nu nog sneller. Dat lijkt me vooral niet verstandig. Maar als de minister daar anders over denkt, hoor ik dat graag.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Dus het CDA zegt hier dat het, wat er ook gebeurt, in september sowieso gewoon de inzet voor UNRWA steunt, het herstellen van die 19 miljoen?

Mevrouw **Van Ark** (CDA):

Wat mij betreft wel, ja.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Dan wens ik het CDA veel succes bij het zorgen voor meerderheden voor begrotingen.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Ik schors de vergadering tot 15.20 uur voor de beantwoording van de minister.

De vergadering wordt van 15.07 uur tot 15.17 uur geschorst.

De **voorzitter**:

Ik heropen de vergadering. Ik geef het woord aan de minister.

Minister **Sjoerdsma**:

Dank, voorzitter. Dank aan de Kamer voor het goede debat. Ik dank ook de heer Eerdmans voor die uitgestoken hand, voor die frisse start. Die neem ik zeer graag aan. Het is zeer ruiterlijk van hem. We hebben twee debatten gehad en we hebben ook ontzettend veel moties, dus ik denk dat ik omwille van de tijd meteen doorga naar de appreciatie van die moties.

De **voorzitter**:

Graag.

Minister **Sjoerdsma**:

De motie op stuk nr. 200 van mevrouw Lammers ontraden we conform het debat. De inzet van de coalitie over de financiering is op dat punt helder.

Over de motie op stuk nr. 201 van mevrouw Lammers, die gaat over Oxfam Novib, wil ik iets meer zeggen dan alleen "ontraden". Ik neem echt afstand van het beeld dat hier wordt geschetst. Er is echt geen enkele aanwijzing voor wat hier in deze motie wordt gezegd. De aanwezigheid van zowel Hare Majesteit de koningin als die van mijzelf zijn volledig gerechtigd en de Kamer is hier meerdere malen over geïnformeerd.

De **voorzitter**:

Ik neem aan dat de motie op stuk nr. 201 dus ontraden is? Dan gaan we naar de motie op stuk nr. 202.

Minister **Sjoerdsma**:

Ja, de motie op stuk nr. 201 is ontraden.

De motie op stuk nr. 202 van mevrouw Dobbe ga ik oordeel Kamer geven. Daarbij zeg ik wel dat de overwegingen voor medische evacuaties uit Gaza dan wel uit de regio zullen verschillen, maar in beide gevallen zal er een uitgebreide veiligheidscheck moeten worden uitgevoerd. Maar ik zal deze suggestie meenemen en uw Kamer daarover informeren.

De motie op stuk nr. 203 van mevrouw Dobbe geef ik ook oordeel Kamer, met verwijzing naar het debat.

Over de motie op stuk nr. 204 van mevrouw Dobbe zeg ik iets meer. Die is ontraden. Het is een sympathiek voorstel. Het is ook een voorstel dat in mijn achterhoofd zat toen ik enkele weken geleden naar de Verenigde Naties afreisde, maar daar is mij ook duidelijk geworden dat dit echt al onderdeel is van bestaande mandaten, dat de VN het financieel heel zwaar hebben en dat ze juist die mandaten aan het opschonen en aan het consolideren zijn. Vandaar dat een extra mandaat heel lastig gaat worden. Deze motie wordt ontraden.

De motie op stuk nr. 205, ook van mevrouw Dobbe: ik denk dat het kabinet de zorgen van de indieners — mevrouw Teunissen heeft 'm ook ondertekend — absoluut deelt. Wij roepen ook met klem op tot een staak-het-vuren. Dat is nu van het allergrootste belang. We zien ook dat de huidige acties absoluut niet bijdragen aan de stabiliteit. Wij roepen op tot de-escalatie, maar we moeten niet uit het oog verliezen dat ook Hezbollah nog steeds met gewelddadigheden komt, dus vanuit dat oogpunt ontraad ik de motie.

Over de motie op stuk nr. 206, de motie van de heer Eerdmans en de heer Stoffer, past mij geen oordeel. Dat is aan de Kamer.

De motie op stuk nr. 207 van de heer Eerdmans is wat mij betreft overbodig, in die zin dat we al werken aan diversificatie van humanitaire hulp. Het mandaat voor de UNRWA-basisdiensten, zoals ook vastgelegd in de VN, kan niet worden afgebouwd.

De motie op stuk nr. 208 van Van Baarle, Dobbe en Teunissen gaat over UNRWA eerder betalen. Die ontraad ik onder verwijzing naar het debat.

De motie op stuk nr. 209 van Van Baarle en Dobbe inzake de VAE geef ik oordeel Kamer. Ik snap de zorgen die daarin worden geuit heel goed. Wij zullen het langs deze lijn blijven doen.

De motie op stuk nr. 210 van Van Baarle en Dobbe geef ik het oordeel ontijdig. We zijn nu aan het onderzoeken onder welke voorwaarden medische evacuaties mogelijk kunnen worden gemaakt. Daarbij spelen meerdere factoren een rol: verblijf, huisvesting, begeleiding, zorg. Het gaat over kwetsbare gezinnen en we moeten het zorgvuldig doen.

De voorzitter:

Is de heer Van Baarle bereid om de motie aan te houden? Ik sta maximaal twee interrupties toe over de moties. Meneer Van Baarle.

De heer Van Baarle (DENK):

Gedeeltelijk. Als de vraag is over welke medische situatie je het dan hebt, of als het gaat over de omstandigheden rondom bijvoorbeeld een veiligheidscheck, dan snap ik dat de minister daar nu niet direct een antwoord op heeft. Van een aantal andere voorwaarden weten we nu al welke dat zijn. Daar kan de regering alvast aan gaan werken. Als we elkaar

goed kunnen verstaan, namelijk dat we een aantal zaken later invullen omdat we die nu nog niet weten en dat we gewoon nu al kunnen werken aan de voorwaarden die we nu al kennen, hebben we volgens mij met elkaar een mooie middenweg gevonden.

Minister **Sjoerdsma**:

Maar dan zeg ik: dat doen we al. Ik wil er niet flauw over doen, maar dan is de motie overbodig, want dat is precies wat dit kabinet doet.

De **voorzitter**:

Dan kijk ik naar de heer Van Baarle om te horen wat het wordt.

De heer **Van Baarle** (DENK):

In de brief staat dat de minister onderzoekt onder welke voorwaarden ... In de brief staat niet dat er actief gewerkt wordt aan het creëren van de voorwaarden om evacuaties te doen plaatsvinden. Op basis van de brieven die ik heb gelezen, bestrijd ik dus dat de regering dit al doet.

Minister **Sjoerdsma**:

We onderzoeken inderdaad onder welke voorwaarden dit mogelijk kan worden gemaakt. Daar heeft de heer Van Baarle gelijk in.

De motie op stuk nr. ...

De **voorzitter**:

Maar leidt dat tot de appreciatie overbodig of ontijdig?

Minister **Sjoerdsma**:

Als de motie niet wordt gewijzigd, dan is het oordeel "ontijdig". Als ze wordt gewijzigd zoals de heer Van Baarle dat net mondeling probeerde te doen, dan is het "overbodig".

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 210: ontijdig, wanneer de motie niet wordt aangehouden.

Dan de motie op stuk nr. 211.

Minister **Sjoerdsma**:

De motie op stuk nr. 211, ook van de heer Van Baarle, gaat over de grote zorg die hij heeft, en met hem het hele kabinet, over de situatie in Afghanistan. Die motie geven wij oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 212 van de heer Ceder gaat over het staakt-het-vuren, oorlogsmisdaden in Libanon en het belang van bescherming van dorpen in Zuid-Libanon, zodat er meer humanitaire toegang is. Die motie geven wij oordeel Kamer.

Dan de motie op stuk nr. 213 van mevrouw Teunissen. Die geef ik oordeel

Kamer, als ik die natuurlijk zo mag uitleggen dat Nederland het ICRC steunt als hoeder van de verdragen van Genève en hun kernmandaat om oorlogsgevangenen te bezoeken conform deze verdragen. Als dat mag, dan is het oordeel Kamer.

De **voorzitter**:

Ik zie mevrouw Teunissen non-verbaal instemmen. Daarmee krijgt de motie oordeel Kamer.

Minister **Sjoerdsma**:

Dat is mooi.

Dan gaan we naar de motie op stuk nr. 214 van de leden Teunissen, Dobbe en Van Baarle. Die motie moet ik ontraden. Vanuit Nederland vindt er de facto vrijwel geen wapenexport plaats. Het is zeer streng beleid. Alle aanvragen voor uitvoer van militaire goederen worden zorgvuldig getoetst aan de EU-wapenexportkaders. Wij zijn van mening dat hiermee het staande beleid voldoet.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):

Wil de minister dan zeggen dat er helemaal niets klopt van het artikel dat wij twee weken geleden hebben kunnen lezen in Trouw?

Minister **Sjoerdsma**:

Ik wil op geen enkele manier de krant Trouw de maat nemen.

De **voorzitter**:

Tot slot.

Mevrouw **Teunissen** (PvdD):

Dan zou het kabinet toch in ieder geval moeten aanslaan op het feit dat de mogelijkheid er is dat een schip onder Nederlandse vlag munitie aflevert in Israël? Dat is gewoon in strijd met het internationaal recht. Het is toch de moeite waard om dat te onderzoeken?

Minister **Sjoerdsma**:

Voor de export waar Nederland zelf over gaat, waar Nederland zelf invloed op heeft en waarbij Nederland verantwoordelijkheid kan uitoefenen, zullen we die verantwoordelijkheid maximaal nemen conform de geldende regelgeving. U weet hoe streng we die invullen.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 215.

Minister **Sjoerdsma**:

De motie op stuk nr. 215 geef ik oordeel Kamer. Daarbij wil ik wel graag onderstrepen dat dit zou moeten gaan om een situatie waarin er sprake is van laakbaar handelen door UNRWA als organisatie. Risico's zijn namelijk nergens voor honderd procent uit te sluiten; laat dat ook even duidelijk zijn.

Het gaat erom dat de organisatie ook goed omgaat met die risico's.

Het tweede punt dat ik wil benadrukken betreft het debat over de overwegingen. Eerdere onafhankelijke onderzoeken hebben aangegeven dat er geen verifieerbaar bewijs is aangeleverd voor de verschillende aantijgingen en dat UNRWA sterke systemen voor de neutraliteit heeft. Ik wil het dictum wel onderschrijven; vandaar oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 216.

Minister Sjoerdsma:

De motie op stuk nr. 216 van de leden Stoffer en Dobbe geef ik oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 217 van de heer Stoffer geef ik ook oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 218 van de leden Van Ark en Bamenga geef ik ook oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 219 verwelkom ik. Dat oordeel bestaat niet, dus dan geef ik die motie oordeel Kamer. Die motie ligt mij na aan het hart.

De voorzitter:

Ik dank de minister voor de beantwoording. Daarmee zijn we aan het einde ... O, toch niet helemaal. Mevrouw Kröger, kort en bondig.

Mevrouw Kröger (GroenLinks-PvdA):

Ik had een vraag gesteld aan de minister, namelijk de vraag of er al een gesprek geweest is met de minister van Financiën over extra financiering voor ontwikkelingssamenwerking, alvorens hij in gesprek gaat met verschillende fracties in de Eerste Kamer.

Minister Sjoerdsma:

In het debat van vanochtend heb ik een aantal dingen gezegd. Allereerst heb ik vermeld dat er in de Voorjaarsnota meer dan 100 miljoen euro is toegevoegd aan de begroting van BuHa-OS voor dit jaar. Daarnaast heb ik gezegd dat ik het met de les rondom deze begroting van groot belang vind om met alle senatoren op een open manier in de senaat te spreken. Dat heb ik in eerste instantie al gedaan met de commissie voor BDO in de senaat, maar dat zal ik ook nog individueel doen. Op basis daarvan zullen wij uiteraard gesprekken voeren in het kabinet, maar niet eerder.

De voorzitter:

Tot slot.

Mevrouw Kröger (GroenLinks-PvdA):

De minister verwijst hier naar de Voorjaarsnota, maar daarin gaat er onder de streep minder geld naar ontwikkelingssamenwerking dan onder het kabinet-

Schoof. Ik concludeer dus dat de minister van plan is deze gesprekken te gaan voeren met lege handen. Gegeven de heel duidelijke voorwaarden voor eventuele steun van fracties, lijkt mij dat een onverstandig plan.

Minister **Sjoerdsma**:

Ik denk dat de conclusie vooral moet zijn dat ik met een luisterend oor naar de senaat ga. Ik zal daar zeer goed luisteren naar hoe de verschillende partijen en afsplitsingen naar deze begroting kijken en naar welke wensen en voorwaarden daar leven. Met dat luisterend oor zal ik terugkeren naar de boezem van het kabinet.

De heer **Ceder** (ChristenUnie):

Ik heb met betrekking tot diversificatie nog gevraagd of de minister kan toezeggen dat hij voor de begroting een tijdpad of in ieder geval een procesbrief kan sturen, zodat we kunnen voorkomen dat we het debat weer voeren zoals we dat nu gedaan hebben. Het gaat mij erom dat we dat echt kunnen doen op grond van de stappen die het kabinet wil gaan zetten.

Minister **Sjoerdsma**:

Tenzij ik mij vergis, wat uiteraard zou kunnen, heb ik deze brief vanochtend toegezegd aan de heer Stoffer. Ik heb toegezegd dat een dergelijke brief in ieder geval voor de suppletoire begroting komt, zodat uw Kamer daar kennis van kan nemen voordat er wordt gestemd over de suppletoire begroting. Die toezegging had ik vanochtend al gedaan aan de heer Stoffer.

De **voorzitter**:

Dat wordt bevestigd door de onvolprezen collega's hier rechts van mij.

De heer **Ceder** (ChristenUnie):

Dat is fijn. Zolang daar ook een tijdpad in zit, ben ik tevreden. Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de beantwoording van de zijde van de minister en dus ook aan het einde van dit tweeminutendebat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

Over de ingediende moties zal dinsdag worden gestemd. Ik schors enkele ogenblikken, waarna we verdergaan met de behandeling van de Wet meer zekerheid flexwerkers. De vergadering is geschorst.

De vergadering wordt van 15.28 uur tot 15.33 uur geschorst.